

Силабус курсу
**Методика організації
позаурочних екологічних заходів**

Освітній ступінь – бакалавр

Галузь знань: 10 Природничі науки

Спеціальність: 101 Екологія

Освітньо-наукова програма «Екологія»

Кількість кредитів – 3

Рік підготовки, семестр – 4 рік, I семестр

Компонент освітньої програми: вибірковий

Дні занять: середа – 14.20-17.15, ауд. 158

Консультації: понеділок – 14-20, ауд. 154

Мова викладання: українська

Керівник курсу

ППП

Кандидат географічних наук, викладач Новицька Світлана Романівна

**Контактна
інформація**

ekosvit76@ukr.net ; (0352)-43-61-54

Опис дисципліни

Навчальна дисципліна «Методика організації позаурочних екологічних заходів» належить до вибірових дисциплін професійної підготовки, метою якої є ознайомлення студентів з методикою організації позашкільних і позаурочних екологічних заходів з урахуванням сучасних досягнень психолого-педагогічної науки та особливостей реформування української школи, сформувані в студентів активну позицію щодо впровадження норм екологічної культури, оволодіти практичними навичками організації і проведення позашкільних і позаурочних заходів з екології.

Зміст дисципліни «Методика організації позаурочних екологічних заходів» розроблено на основі відповідних положень щодо підготовки фахівців з екології, норм та традицій вищої університетської освіти, а також профілю освітньо-професійної програми.

+Навчальний контент

п/п	Теми	Результати навчання
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I. ВСТУП		Знати: <ul style="list-style-type: none"> - суть, мету, завдання і принципи позаурочної і позашкільної роботи з екології; - місце позашкільної екологічної освіти в Концепції екологічної освіти України; - основні вимоги до проведення позаурочних і позакласних екологічних заходів; - основні етапи становлення і розвитку еколого-натуралістичної освіти в Україні; організаційно-педагогічні умови розвитку
1	Позаурочна та позашкільна робота з екології. Сучасний стан екологічної освіти і виховання учнів у позашкільних навчальних закладах.	
2	Розвиток еколого-натуралістичної освіти в Україні. Національний еколого-натуралістичний центр	

	учнівської молоді.	<p>позашкільної еколого-натуралістичної освіти.</p> <p>Вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> – аналізувати тематичне планування у навчальних програмах екологічних гуртків різного віку; – орієнтуватися в співвідношенні форм організації екологічної освіти і виховання учнів 1-9 класів у традиційному навчально-виховному процесі позашкільного навчального закладу; – аналізувати діяльність позашкільних еколого-натуралістичних закладів в умовах реформування освіти в Україні.
<p>ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. ФОРМУВАННЯ ОСОБИСТІСНОГО СТАВЛЕННЯ УЧНІВ ДО ПРИРОДИ ЯК ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНА ПРОБЛЕМА.</p>		<p>Знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - основні положення формування екологічно-вихованої особистості у навчально-виховному процесі позашкільних навчальних закладів; - психологічні рівні пізнання та особливості сприйняття учнями навколишнього середовища; - чотири типи практичної діяльності учнів у навколишньому середовищі: практично-прагматичний, частково практично-прагматичний, частково практично-непрагматичний, практично-непрагматичний; - складові формування емоційно-ціннісного ставлення учнів до природи. <p>Вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - класифікувати етапи формування суб'єктивного ставлення особистості до природи; - характеризувати основні параметри суб'єктивного ставлення особистості до природи - класифікувати релізери: природні, психологічні, соціальні; - аналізувати умови застосування ситуацій конкретної екологічно доцільної діяльності особистості в природі.
3	Психолого-педагогічний аспект взаємодії особистості з навколишнім середовищем. Закономірності формування особистісного ставлення учнів до природи.	
4	Типи практичної діяльності особистості у навколишньому середовищі. Провідні чинники формування емоційно-ціннісного ставлення учнів до природи у позашкільних навчальних закладах.	
<p>ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III. ДИДАКТИЧНІ ТА ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ЕКОЛОГІЧНОЇ ОСВІТИ І ВИХОВАННЯ УЧНІВ У ПОЗАШКІЛЬНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ.</p>		<p>Знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - загально-педагогічні (дидактичні) принципи; - принципи навчання; - принципи виховання; - співвідношення у навчально-виховному процесі позашкільного навчального закладу загально-дидактичних принципів та принципів екологічної освіти і виховання; - класифікації методів екологічної освіти і виховання; - основні функції методів навчання в галузі екологічної освіти і виховання; - типологію занять у позашкільному навчальному закладі; - універсальну структуру (алгоритм) занять у позашкільному навчальному закладі; - основні концептуальні положення у конструюванні змісту екологічної освіти і виховання; - основні концептуальні положення у конструюванні
5	Основні принципи екологічної освіти і виховання учнів в позашкільних навчальних закладах.	
6	Поєднання традиційних та інноваційних методів екологічної освіти і виховання учнів у позашкільних навчальних закладах. Специфічні форми екологічної освіти і виховання учнів у позашкільних навчальних закладах.	

7	Підходи до класифікації форм екологічної освіти і виховання.	змісту екологічної освіти і виховання. Вміти: – розрізняти причини специфічності принципів екологічної освіти і виховання в позашкільних навчальних закладах; – орієнтуватися в основних групах методів навчання і виховання в галузі екологічної освіти; – застосовувати групи комунікативно-пізнавальних, перетворювально-систематизуючих, мотиваційно-виховних методів, методів контролю і корекції; – виділяти форми навчання і виховання за дидактичною метою; – застосовувати віковий підхід під час організації дослідницької роботи з учнями різного віку.
8	Конструювання змісту екологічної освіти і виховання.	
9	Функціональна модель екологічної освіти і виховання учнів у позашкільних навчальних закладах як педагогічна система.	
10	Навчально-пізнавальна, дослідницька та суспільно-корисна робота з екології на навчально-дослідних ділянках.	

Формування програмних компетентностей

Індекс в матриці ОП	Програмні компетентності
ЗК 02	Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
ЗК 03	Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
ЗК 04	Здатність спілкуватися державною мовою як усно так і письмово.
ЗК 06	Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (експертами з інших галузей знань чи видів економічної діяльності).
ЗК 07	Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.
ЗК 08	Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні.
ЗК 09.	Здатність працювати в команді.
ЗК 10.	Навички міжособистісної взаємодії.
ЗК 11.	Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
ЗК 12.	Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
ЗК 13.	Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння його історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ФК 14	Знання та розуміння теоретичних основ екології, охорони довкілля та збалансованого природокористування.
ФК 15	Здатність до критичного осмислення основних теорій, методів та принципів природничих наук.
ФК 24	Здатність інформувати громадськість про стан екологічної безпеки та збалансованого природокористування.
ПРН 02	Розуміти основні екологічні закони, правила і принципи охорони довкілля та природокористування.
ПРН 03	Розуміти основні концепції, теорії та практичні проблеми в галузі природничих наук, що необхідні для аналізу і прийняття рішень в сфері екології, охорони довкілля та оптимального природокористування.
ПРН 08	Уміти проводити пошук інформації з використанням різних джерел для прийняття обґрунтованих рішень.
ПРН 13	Уміти формувати ефективні комунікаційні стратегії з метою донесення ідей, проблем, рішень та власного досвіду в сфері екології.
ПРН 14	Уміти доносити результати діяльності до професійної аудиторії та широкого загалу, робити презентації та повідомлення.
ПРН 18	Поєднувати навички самостійної та командної роботи задля отримання результату з акцентом на професійну сумлінність та відповідальність за прийняття рішень.
ПРН 19	Підвищувати професійний рівень шляхом продовження освіти та самоосвіти.

Літературні джерела

1. Пустовіт Г.П. Теоретико-методичні основи екологічної освіти і виховання учнів 1-9 класів у позашкільних навчальних закладах – Київ-Луганськ: Альма-матер, 2004. – 540 с.
2. Пустовіт Г.П. Екологічне виховання в процесі дослідницької роботи – Київ: Вища школа, 2004. – 60 с.
3. Пустовіт Г.П. Збірник програм для творчих учнівських об'єднань позашкільних та загальноосвітніх навчальних закладів (еколого-натуралістичного напрямку) – Київ: Альма-матер, 2005. – 120 с.
4. Пустовіт Г.П. Екологічне виховання учнів молодшого шкільного віку у позашкільних навчальних закладах – Київ-Луганськ: Альма-матер, 2006. – 86 с.
5. Пустовіт Г.П. Екологічне виховання учнів 5-9 класів у позашкільних навчальних закладах – Київ-Луганськ: Альма-матер, 2006. – 132 с.
6. Пустовіт Г.П. Шкільний мікрозаказник – лабораторія просто неба // Рідна школа. – Київ: Вища школа, 2004. №2–С.22-25

Політика оцінювання

- **Політика щодо дедлайнів та перескладання:** Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності балів). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних

причин (наприклад, лікарняний).

- **Політика щодо академічної доброчесності:** Списування під час контрольних робіт заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування та підготовки практичних завдань в процесі заняття.
- **Політика щодо відвідування:** Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Оцінювання

Остаточна оцінка за курс розраховується наступним чином:

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
Модуль 1 (теми 1-2) усне опитування, тести, завдання	14
Модуль 2 (теми 3-4) усне опитування, тести, завдання	14
Модуль 3 (теми 5-10) усне опитування, тести, завдання	35
Індивідуальне навчально-дослідне завдання (теми 1-10)	17
Екзамен (теми 1-10) – тести, завдання	20

До Силабусу також готуються матеріали навчально-методичного комплексу:

- 1) Навчальний контент (розширений план лекцій)
- 2) Тематика та зміст практичних робіт
- 3) Завдання для проміжного та підсумкового контролю (екзамену)
- 4) Електронне навчання в системі MODLE